747/06

Den 1. maj 2006 blev i sag nr. 67.041:

xxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xxx xx xx
xxxx xxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har fem forsikringsordninger, herunder livsforsikring, gruppelivsforsikring og forsikring for kritisk sygdom med præmiefritagelse i PFA Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/7 2005 har vurderet, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3.

Selskabet har bevilget fulde ydelser fra maj/juni 2002, men har med virkning fra 1/7 2005 nedsat ydelserne til det halve, med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 1/2 men ikke med 2/3.

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1946 og uddannet ejendomsmægler. Den 18/2 2002 udfyldte og underskrev han et ansøgningsskema om invalidepension/præmiefritagelse. Af skemaet fremgår, at han var sygemeldt på grund af smerter i ryg, nakke, hals og hoved.

Ved skrivelse af 12/7 2002 bevilgede selskabet midlertidige, fulde ydelser.

Ved skrivelse af 10/9 2003 til selskabet meddelte klageren, at han var visiteret til fleksjob og at han midlertidigt arbejdede 18 timer om ugen i et realkreditinstitut.

Den 11/9 2003 fik klageren bevilget fleksjob i realkreditinstituttet. Af bevillingen fremgår, at der ydes 1/2 løntilskud. Klageren har imidlertid i skrivelse af 21/2 2005 til selskabet oplyst, at der ydes 2/3 løntilskud. Af fleksjobbevillingen fremgår endvidere:

"**Jobbeskrivelse**

Kreditrådgiver. Udarbejdelse af kreditvurderinger og gennemgang af halvårlige hensættelser internt i kreditafd.

…

Skånehensyn

E.B. [klageren] må ikke udsættes for tunge løft. Intet rygbelastende arbejde."

Ved skrivelse af 17/2 2005 meddelte selskabet, at selskabet vurderede, at hans generelle erhvervsevne var nedsat med 1/2 men ikke med 2/3. I skrivelsen redegøres for konsekvensen heraf på de enkelte forsikringsordninger. Det fremgår således, at ydelserne på 3 af klagerens fem ordninger helt bortfalder, medens der for to ordningers vedkommende bevilges halve ydelser. Ændringerne varsles med virkning fra 1/3 2005.

Den 21/2 2005 skrev klageren til selskabets direktion og påklagede selskabets afgørelse. Selskabet ønskede herefter indhentet en speciallægeerklæring.

Af erklæring dateret 26/4 2005 fra speciallæge i reumatologi og intern medicin J.P. fremgår bl.a.:

"<u>Resume og konklusion</u>

58-årig mand der siden 1999 har været generet af lave lænderygsmerter. Disse har medført, at han i 2003 er tilkendt fleksjob.

Arbejder aktuelt 18 timer ugentligt og klarer dette på sæt og vis. Patientens kliniske klager er konstante lave lænderygsmerter. Ved objektiv undersøgelse er ikke fundet holdepunkt for rodtryk, der er ikke større ømhed ved fjedringstest.

Noget indskrænket bevægelighed, specielt ved foroverbøjning.

Billedediagnostisk mener patienten at der skulle være påvist slidgigtsforandringer i lænderyggen, men det fremgår ikke af de foreliggende attester.

Samlet bliver diagnosen uspecifikke lave lænderygsmerter.

Derudover er påvist slidgigtsforandringer i halshvirvelsøjlen.

Hvad angår patientens erhvervsevne er det svært at bedømme. Der er et misforhold mellem hans ret udtalte kliniske klager og relative beskedne objektive fund.
Klager arbejder knapt 50 % i fleksjob og det er mit skøn, at det nok er her niveauet bør lægges.

Diagnose
Lumbago
Spondylosis columna cervikalis
Hypertensio arterialis in terapiae
Vertigo"

Ved skrivelse af 25/5 2005 meddelte selskabet, at klagerens erhvervsevne med virkning fra 1/7 2005 blev vurderet som nedsat med 1/2 men ikke med 2/3.

Klageren har over for nævnet gjort gældende, at selskabet skal anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat med 2/3. Klageren har i sin klageskrivelse til nævnet dateret 17/6 2005 bl.a. anført:

"PFA udtaler i sin afgørelse, at min svimmelhed er under udredning. Det fremgår hverken af speciallægerapporten eller af udtalelser fra mig. Det er min klare fornemmelse, at svimmelheden hænger nøje sammen med smerteproblematikken.

Rapporten refererer ikke mine udtalelser om, at jeg ud over de akutte hospitalsindlæggelser har måttet aflyse møder med kunder og i enkelte tilfælde under kundebetjening har måttet lægge mig på gulvet 1-2 timer og overladt kunderne til sig selv (ved åbent hus arrangement).

Rapporten henviser til, at jeg arbejder ca. 18 timer om ugen. Det har jeg ikke sagt. Det er en aftale med min arbejdsgiver, at vi skal tilstræbe en ugentlig arbejdstid på 18 timer men ingen krav til effektiviteten af samme.

PFA udtaler, at det ikke nødvendigvis har indflydelse på selskabets vurdering af min arbejdsevne, at det kommunale tilskud under min udbetalingsperiode er blevet hævet fra 50 % til 66 2/3 %.

Det er muligvis korrekt. Men på samme måde er det ikke ensbetydende med at en arbejdsuge på 18 timer er en effektiv arbejdsuge men at denne udmærket kan svare til 1/3 eller mindre I forhold til en fuld arbejdsuge med normal effektivitet.

I denne forbindelse kan vi naturligvis ikke se bort fra arbejdsgiverens udvidede tolerance idet han netop har lagt vægt på sin beskedne månedlige lønudgift på ca. 9.000 kr. mod de ca. 60.000 kr. om måneden jeg har 'været værd' i fuld funktionsdygtig tilstand. Med andre ord vil arbejdsgiveren føle sig tilfreds, så længe han modtager arbejde for sin lønudgift.

Med et 'karriereforløb' under sygdommen i form af 1 års sygeperiode med forskellige undersøgelser og forsøg på 'genoptræning' efterfulgt af 1 års fleksjob med 50 % tilskud og hvorfra jeg blev afskediget videre til en ledighedsperiode på 3 måneder og til mit nuværende fleksjob med 2/3 tilskud og hvor jeg 'halter' mig gennem dagen, er det min opfattelse, at min erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere.

Generelt synes speciallægerapporten konklusion ikke umiddelbart at stemme overens med såvel det skrevne indhold som de ovennævnte og udeladte udtalelser fra mig.

Jeg har forgæves forsøgt at få udleveret en opdateret kopi af policerne fra PFA og håber i den forbindelse, at Ankenævnet har bedre mulighed herfor såfremt det måtte være nødvendigt for sagens behandling.

Ellers beder jeg Dem venligst kontakte mig så jeg kan gøre et fornyet forsøg."

Klageren har i skrivelse dateret 5/8 2005 til nævnet supplerende anført:

"**Fleksjob og fuld invalidepension**

Allerede ved et møde hos PFA den 4. juni 2003 hvor der fra PFA's side deltog jurist P.A. og A.P. blev et evt. fleksjob drøftet. Det blev tilkendegivet, at et fleksjob der sammenlagt med udbetaling af invalidepension ikke oversteg min indkomst på sygemeldingstidspunktet ikke var til hinder for, at der kunne bevilges fuld invalidepension. Ikke mindst i lyset af, at et estimeret timetal i en fleksjobaftale ikke nødvendigvis er i overensstemmelse i med, at det estimerede timetal er et 100% effektivt timetal, vel nærmere ofte tværtimod. Det virker da også urimeligt, at man for at undgå f.eks. en 18 timers hensigtserklæring kan indgå en aftale om 12 timers (effektiv) arbejdstid, og derned blive bedre stillet end ved en 18 timers aftale. 18 timers aftalen er et forsøg på at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, også selv om arbejdstiden og dermed arbejdsevnen ikke er effektiv. En udmelding på maksimalt 12 timers arbejde, også selv om man tilkendegiver at de så vil være effektive, vil efter al sandsynlighed indebære, at der ikke kan opnås noget job overhovedet. Ingen forventer jo fuld effektivitet hos en person med nedsat arbejdsevne. Hvis en ændring af fleksjobaftalen ændrer på PFA's vurdering af sagen kan tvisten evt. løses af denne vej.

Der var ikke tale om en kommunal vurdering af min arbejdsevne, idet jeg under den obligatoriske arbejdsprøvning selv bad om at forsøge med et fleksjob, idet jeg ganske enkelt som forsørger ikke kunne leve af min invalidepension.

Herefter har jeg hutlet mig igennem foreløbig 2 fleksjob med en mellemliggende ledighedsperiode. Jeg må venligst erindre om, at det afgørende for invaliditetsdækningen er arbejdsevnen og ikke et estimeret timetal.

Min aktuelle helbredstilstand

Jeg har allerede redegjort for den åbenlyse divergens der er i konklusionen fra overlæge dr. med. J.P. og det der rent faktisk blev redegjort for med konsultationen. Konklusion fremstår, undskyld udtrykket, som rent bestillingsarbejde, og tager dels ikke hensyn til det der rent faktisk er blevet redegjort fra min side ligesom det virker mistænkeligt, at en meget kort undersøgelse kan komme frem til en afgørelse af omfanget af min arbejdsevne når der henses til, at jeg har konsulteret adskillige speciallæger for egen regning i håb om diagnose og efterfølgende evt. operation og at samtlige

ikke har afvist, at der kan være tale om kroniske smerter der ikke findes afhjælpningsmetoder for. Dette stemmer da også overens med de erfaringer jeg fik på mit ophold på S., hvor ca. 2/3 af 'medpatienterne' levede uden en egentligt diagnose og derfor på bedste vis måtte lære at leve med deres smerter.

Min tiltagende svimmelhed, som jeg mener kan henføres til det pres jeg dagligt udsætter mig for i forsøget på at leve bedst muligt op til mit fleksjob, oplyser PFA , at overlæge dr. med. J.P. har udtalt, at svimmelheden, er under udredning.

Uanset hvor mange gange jeg læser redegørelsen, kan jeg ikke finde nogen som helst udtalelse i denne der stemmer overens hermed.

Begrundelsen omkring de tunge løft er grundløs idet det ikke er tunge løft der har nedbragt min arbejdsevne men derimod konstante smerter, nu også efterfulgt af en altoverskyggende svimmelhed med alt hvad der heraf følger, blot ved at sidde på en kontorstol.

Forud for min sygemelding var jeg heller ikke udsat for tunge løft og dette er således ikke nogen forklaring på min helbredstilstand. Jeg gav op på et kontor hvor jeg ganske enkelt ikke kunne klare dagen og den efterfølgende retssikrede ret til et rimeligt socialt liv."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 26/7 2005 til nævnet anført:

"Vi henviser til resourceprofilen og til fleksjobaftalen, der indeholder bestemmelser om arbejde på halv tid med rimelige ønsker om at undgå rygbelastende arbejde og tilstræbe varierede arbejdsstillinger, som vil kunne imødekommes ikke blot på den nuværende, men også på mange andre arbejdspladser."

Selskabet har i skrivelse af 13/10 2005 til nævnet endvidere anført:

"E.B. anfører i sit brev af den 5. august 2005, at svimmelheden er blevet værre. Herudover synes status at være den samme som hidtil. På baggrund af dette mener vi

fortsat, at E.B. er berettiget til halv invalidepension. Vi fastholder derfor vores beslutning.

Vi udbetaler halv invalidepension, fordi vi ud fra vores foreliggende oplysninger vurderer, E.B.s erhvervsevne i ethvert erhverv er nedsat med mindst halvdelen men ikke med to tredjedele.

I sit brev henviser E.B. til forskellige forhold omkring fleksjobbet. Vi kan i den forbindelse oplyse, at kommunens betingelser for bevilling af fleksjob, herunder antallet af arbejdstimer og løntilskuddets størrelse, er meget forskellige fra betingelserne for at få invalidepension. Det gælder endvidere for fleksjob, at kommunen meget konkret ser den pågældende stilling på arbejdspladsen, når de skal fastlægge deres tilskud. Når vi skal vurdere invalidepensionsberettigelse, skal vi vurdere erhvervsevnenedsættelse i ethvert erhverv.

E.B. omtaler 'tunge løft' og 'bestillingsarbejde'. Til orientering vedlægger vi derfor kopi af … Kommunes fleksjobbevilling, hvoraf skånehensyn fremgår."

Selskabet har i skrivelse af 15/11 2005 anført, at man er bekendt med, at klageren ved eget arbejde har opført en garage i 2004. Klageren har i skrivelse af 24/11 2005 bestridt, at dette skulle være tilfældet, og har anmodet selskabet om aktindsigt med henblik på afklaring af, hvorpå oplysningen beror. Klageren har oplyst, at han er blevet forsøgt afpresset af sin tidligere hustru, og at hun har truet med at miskrediterer ham, bl.a. i forhold til det indklagede selskab. Selskabet har hertil angivet, at oplysningen om, hvem der har givet selskabet oplysningen, er omfattet af selskabets tavshedspligt. Klageren har i skrivelse af 30/1 2006 til nævnet oplyst, at han har ladet en garage opføre, dels i fagentreprise, dels ved venners hjælp. Klageren har fremlagt en række billeder af byggeriet og påpeget, at han på disse billeder er tilskuer til arbejdet. Selskabet har i skrivelse af 17/2 2006 anført:

"I må præcisere, at Ankenævnets vurdering af om forsikrede ved eget arbejde har opført garagen ingen indflydelse har på vores vurdering af forsikredes erhvervsevne.

Vurderer Ankenævnet at forsikrede ikke ved eget arbejde har opført garagen fastholder vi fortsat, at den generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst to tredjedele, og at forsikrede derfor ikke bør have medhold I sin klage."

I forsikringsbetingelserne for klagerens individuelle ordninger er invaliditet/erhvervsevnetab defineret således:

"**§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**

Ret til fuld invalidepension og/eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

…

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel resp. halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Af betingelserne for klagerens gruppeforsikring fremgår:

"**§ 3 b. Udbetaling ved invaliditet - Invaliderente**

Stk. 1. Omfatter gruppelivsforsikringen invaliderente, vil retten til udbetaling indtræde, når gruppemedlemmets erhvervsevne - efter datoen for optagelse I gruppelivsforsikringen, men inden det I aftalen fastsatte tidspunkt for dækningens ophør, dog inden det 67. år - på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. En sådan nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når gruppemedlemmet efter PFA Pension's skøn ikke længere er I stand til - bedømt under hensyn til gruppemedlemmets nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

I forsikringsbetingelserne for kritisk sygdom er om præmiefritagelse anført:

"**§ 12. Udtrædelse, der skyldes helbredsmæssige årsager - præmiefritagelse**
Hvis forsikredes arbejdsevne på grund af sygdom eller ulykke bliver nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde arbejdsevne, uden at der af den grund sker udbetaling af forsikringen, opretholdes den aftalte dækning uden præmiebetaling frem til ophørstidspunktet - dog senest ved det 67. år.

Stk. 2. Bliver forsikredes arbejdsevne på grund af sygdom eller ulykke nedsat til mellem halvdelen og en tredjedel af den fulde arbejdsevne, uden at der af den grund sker udbetaling fra forsikringen, opretholdes den aftalte dækning mod halv præmiebetaling frem til ophørstidspunktet - dog senest ved det 67. år.

…

Stk. 5. Nedsættelse af arbejdsevnen efter punktet **Udtrædelse, der skyldes helbredsmæssige årsager - præmiefritagelse,** stk. 1 og 2 foreligger, når forsikrede efter PFA Personskade's skøn ikke længere er I stand til - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen, herunder den fremlagte speciallægeerklæring og oplysningerne om klagerens fleksjob, finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse, hvorfor

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen